

Naslovnica Domovinski rat Dani ponosa i slave

Nestankom bližnjih nestao je dio njih – nepronalaskom bližnjih postali su sjene na zemlji: Ovo je turobna priča o Hrvatima koji su zadnji atom snage uložili u pronalazak voljenih

Snimka zaslona YouTube

Objavio Draženka Franjić · 18/08/2023

6,000 Obožavatelji LAJKAJ

Agresija na Hrvatsku pripremana je i organizirana na način da, između ostalog, poniži hrvatski narod te mnogima ostavi bol koja će trajati cijeli život. Trajna bol koju je Domovinski rat ostavio je ona koju nose majke, očevi, supruge, braća i sestre nestalih branitelja i civila.

Priča je to koja se ne može pokriti samo statističkim brojkama, iako ni one nisu beznačajne. Naime, u Hrvatskoj se još uvijek traži 1418 nestalih osoba čija je sudbina potpuno nepoznata, dok se za 394 smrtno stradale osobe još uvijek ne zna gdje su pokopani. Zapravo, ne zna se ni jesu li pokopane, jer um agresora je smislio najstrašnija mučenja i poniženja, pa tako, primjerice, u Ceriću, selu pored Vinkovaca, na miru nisu pustili ni mrtve – pustili su da ih pojedu svinje.

No, priča o nestalima je i priča o njihovim najmilijima koji su od trenutka saznanja strašne sudbine njihovih sinova, muževa, očeva, braće postali samo ljudi koji traže istinu i kosti koje bi mogli konačno dostajanstveno pokopati.

TEKST SE NASTAVLJA NAKON OGLASA

Postanite pravi lokalac u samo tri koraka!

Sponsored by Midas

Priče su to gospođe Mare, Renate, Darinke i sina nestalog branitelja, Josipa, ali i mnogih drugih. Dok su mi ih pričali u njihovim glasovima osjetila se tuga, neisplakane suze, gorčina, želja za posljednjim zagrljajem koji su propustili, za onim zadnjim 'volim te', tek toliko da se zna.

Želja ovih ljudi samo je jedna – proći tihim alejama i doći do groba svog sina, zapaliti svijeću i tihu se pomoliti. Pustiti suzu koja će pasti na grob u koji će jednog dana, kada ih Stvoritelj pozove, biti položeni pored kostiju koje danas počivaju tko zna gdje.

Susreli smo se prije dosta vremena u Udruzi obitelji zatočenih i nestalih hrvatskih branitelja "Hrvatski feniks", a njihove priče, koje smo snimili, priče su mnogih majki i očeva, sinova i kćeri koji nisu upoznali oca, žena koje i danas u slučajnim prolaznicima traže svoje muževe.

Pronašla tijelo sina čupajući travu ispod jednog oraha

Gospođa Mare je jedna od onih majki čije je se bolno srce konačno smirilo, jer su kosti njenog sina pronađene.

"Bio je među nestalima do '98. godine. '98. sam ga indentificirala i sahranila u Zagrebu na Mirogoju," ispričala je gospođa Mare.

Majka u čijim se očima ogleda ogromna tuga, sina je našla u Petrinji gdje je otišao na zadatak 28. ožujka '91. kada je počeo raditi kao aktivni policajac u Policijskoj postaji Dubrava.

"12.09.'91. je otišao na teren i 16.09. je poginuo. 23.09. bi imao 20 godina. Kad je prošla "Oluja" mi roditelji smo išli sami tamo, a vodila nas je vojska i policija, i u Glinu i u Kostajnicu i tu u Petrinju gdje je moj sin poginuo. Kod Nove bolnice smo sami mi roditelji čupali travu ispod jednog oraha, gdje je bila jedna udubina. Nama je to bilo sumnjivo i mi smo čupali travu i javili policiji da nam je to mjesto sumnjivo i oni su išli istraživati i našli tri tijela unutra. Među ta tri tijela je bio moj sin," opisala je gospođa Mare kako je pronašla svog sina i dodala: *"Jako smo bili vezani i kao da me nešto odvučlo prema tom mjestu i kao da mi je nešto reklo da je tu."*

Život onih čiji se član obitelji vodi među nestalima ispunjen je nadom da je negdje živ, ali i spoznajom realnosti da logora u kojem bi boravili više nema. No, svi oni žive u traženju, pisanju pisama na razne adrese s kojih odgovora uglavnom nema, raspitivanju kod onih koji su možda zadnji vidjeli njihove najdraže, pokušavanju rekonstruiranja događanja koja su prethodila njihovom nestanku.

I gospođa Mare je željela znati posljednje trenutke svoga sina. *"Dečko koji je bio s njim mi je rekao da je bio pogoden u bradu iz snajpera kroz prozor u toj Novoj bolnici. Da mu je zadnji dio glave izletio van i da mu on nije mogao pomoći. Htio mu je pomoći, ali nije mogao. Ostao je na mjestu mrtav. Sahrani li su ga očito Srbi, jer su naši dečki kad su vidjeli da su opkoljeni, lovili priliku da mogu pobjeći, da mogu izći. Kad smo mi došli u tu Petrinju, mi smo vidjeli zavezane plahte preko kojih su se dečki spuštali iz zgrade i spašavali i bježali. Oni su normalno mrtva tijela ostavljali. Onda su očito četnici ili vojska srpska, sahranjivali ta tijela, nije imao tko drugi. Dio su vozili na mjesto kod tvornice Gavrilović. Tamo ih je iz grobnice izvađeno 15."*

Majčino srce se unatoč boli smirilo. *"Drugačije je sada kad znam gdje je. I sad ću otići na groblje, zapaliti svijeću, pomoliti se Bogu, znam da je to to."*

Tračak nade

Krešimirova majka Darinka ispričala mi je kako je njen sin nestao 12.09.'92. u Bosanskoj Posavini, ali i priznala da tračak nade uvijek tinja.

"Koncem '90-te otišao je za Vukovar, a potom je otišao cijelu Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu. Imao je tada 24 godine i bio student, a nestao sa 27. Ja se ne mogu još uvijek pomiriti s tim i još uvijek živim u 1992. godini."

Krešimirovoj majci došao je na vrata vojnik i javio da je teško ranjen. Tražila je da joj netko kaže kako je stradao i gdje, a onda je dobila službeni dopis u kojem je pisalo da je teško ranjen i zarobljen. Saznala je majka i da su krivci za ranjavanje njenog sina bili Arkanovci, no u vrijeme kada smo razgovarale nije uspjela saznati što se na kraju dogodilo. Je li umro od posljedica ranjavanja ili je ubijen? Je li pokopan i gdje? Sve su ta pitanja ostala bez odgovora, pa u pojedinim trenucima bude nađu da će Krešimir jednog dana ući živ i zdrav na vrata rodnog doma. No, crninu je majka Darinka obukla onog dana kada je saznala da je njen Krešimir nestao i obećala je skinuti tek ako se vrati.

"Cijele noći ne spavam, razmišljam kako bi bilo da se vrati. Ali, toga nema. Bila bih najsretnija da mi bar te kosti daju, da ga pokopam i da imam svijeću gdje zapaliti. Ovakvo, nigdje. Dođem do spomenika, zapalim svijeću, ali teško mi je. Da je moje dijete tu bilo bi mi lakše. Taj život – to je pakao, a ne život. Ja sam rekla, ovakav život kakav mi nestalih imamo ne bih željela najgorem čovjeku," rekla mi je kada sam je upitala kako izgleda njen život.

Rođendani bez tate

Josip svog tatu nije ni upoznao. Sve što o njemu zna je iz maminih i bakinih priča, a one su mu rekly da je bio junak. O njegovom nestanku zna tek da su ih napali u zasjedi. Koliko je tužan zbog nestanka oca vidi se u Josipovim plavim očima.

"Molim se da se vrati. Nekad idem na Kamenita vrata, pomolim se, upalim svjećicu. Često pitam baku gdje su ih napali kad je nestao i kad će se vratit. Želim da se vrati i da ponovno budemo sretna obitelj."

Kako se nositi sa spoznajom da godine prolaze, a informacije nema

Koliko je samo puta Renata potrčala za nepoznatim muškarcem na ulici koji je po nečemu podsjetio na nestalog muža.

"Nestao je 12.09.'91. Mala je tada imala 5 mjeseci, tako da ni ona nije upoznala svog tatu. Zajedno smo je krstili, pa ima uspomenu s krštenja na video snimci. Nestao je u Hrvatskoj Kostajnici. Išli smo na identifikacije, ali ništa od toga. Zadnje njegove riječi su bile 'čuvaj malu, ako me uhvate ja njima živ u ruke ne idem'. Ako su bili negdje blizu mislim da si je možda i sam oduzeo život jer su to bile njegove zadnje riječi."

Renata mi je ispričala kako ona i kćer dijele uspomene i zajedno se trude držati glavu iznad površine. Trebale su pomoć psihologa, ali najviše ih je utješio susret sa Svetim ocem u Zagrebu na Kaptolu.

"Ona mu je predala licitarsko srce, kad je bio na Kaptolu, sa slikom svoga tate. Bili smo, naravno, svugdje kao i svi članovi udruge, od Kostajnice do predsjednika ovog onog. Svi novi koji se izmjenjuju samo klimaju glavom, a radi se jako malo."

Povratak na statistiku

Priča o nestalim braniteljima i civilima tijekom Domovinskog rata uvijek se vrati na statistiku, iako je svaka od tih osoba imala svoje obitelji, radosti i tuge. I svaka obitelj koja traži svoje nestale razlikuje se u nošenju križa koji im pritišće pleća. Povezuje ih zajednička bol, tračak nade i puno razočarenja.

A, statistika...ona je do sada zabilježila 150 ekshumiranih masovnih grobnica i ekshumaciju 5.233 osobe, prema podatcima Ministarstva branitelja, Uprave za zatočene i nestale.

Da su Srbi imali plan poniziti Hrvate i nanijeti im trajnu bol pokazuje i ovaj podatak koji je tek statistika, ali statistika koja za obitelji čiji su najmiliji nestali, znači život.

Pronalazak grobnica, posebice ovih masovnih ide sporo i teško jer među Srbima vlada zavjet šutnje, a oni koji bi i progovorili ne smiju zbog straha.

Tekst je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije. Dovoljeno je prenošenje sadržaja uz objavu izvora i imena autora.

OZNAKE Nestali | nestali u Domovinskom ratu | Udruga Hrvatski feniks

Podijeli

Draženka Franjić

VIŠE S WEBA

Bit ćete bez duga za 5 dana nakon što ovo pročitate

Oglas

Netanyahu okupio državni vrh: "Uništiti ćemo Hamas"

Oglas

Glijvice na noktima? Uklonite ovaj problem iz svog života jednom zauvijek

Oglas

Izračun PDV-a i PDV kalkulator

Oglas

10 kg manje bez vježbanja i odricanja. Jedite što želite i smršavite!

Oglas

Oglašavanje na Facebooku

Oglas

Riješite se bokova i celulita ovom novom metodom

Oglas

Loren Fatović pogodio za pobjedu Jadrana u drami u Dubrovniku

Oglas

168% zadebljanje kose nakon samo 3 dana. Dob i spol nisu važni

Oglas

Filipinae na radu u Hrvatskoj: Ovo je moj san. Imam veliku plaću, 800 eura

Oglas

Stomačni trik koji sagoreva 1kg sala dnevno (radite ovo ujutro)

Oglas

Zašto je bavljenje sportom korisno za poslovnu karijeru?

Oglas

Sponsored by Midas

Najbolji dokaz da kotači istine ne znaju za kočnice laži.

IMPRESSUM

Kontakt: urednistvo@cronika.hr

Glavni urednik: Draženka Franjić